PROPRIETĂŢI ECLEZIASTICE DIN JUDEŢUL DÂMBOVIŢA LA ÎNCEPUTUL DECENIULUI AL III-LEA AL SECOLULUI TRECUT

PÂRVAN DOBRIN

După punerea în aplicare a Regulamentului Organic şi înfiinţarea noilor instituţii administrative, atât la nivel central cât şi la nivel local, din iniţiativa autorităţilor ruse de ocupaţie şi în special a generalului Pavel Kisseleff „deplin împuternicitul prezident al divanurilor Moldovei şi Ţării Româneşti" se procedează la întocmirea unor situaţii statistice care să ofere date cât mai exacte asupra potenţialului economic al celor două principate.

Printre situaţiile cerute de Departamentul Pricinilor Bisericeşti, la 12 septembrie 1832, ocârmuirilor de judeţe este şi aceea a averilor mănăstireşti. Catagrafia respectivă a fost întocmită de Ocârmuirea judeţului Dâmboviţa la 14 octombrie 1832 prin centralizarea datelor furnizate de subocârmuiri.[1]

Pe baza acestei catagrafii a datelor furnizate de suborcârmuirile plăşilor şi plaiurilor precum şi a altor catagrafii din acelaşi dosar am procedat la întocmirea unei situaţii a averilor aşezămintelor religioase din judeţul Dâmboviţa, enumerate în ordine alfabetică, şi concepută ca un instrument util pentru cercetătorii care sunt interesaţi de problema respectivă.

Pentru completarea informaţiilor furnizate de catagrafia amintită am apelat şi la datele cuprinse în lucrarea istoricului Ioan C. Filitti „Arenda moşiilor în Muntenia la 1831 şi 1833"[2], lucrare întocmită pe baza unor documente aflate în păstrarea Arhivei Istorice Centrale.

1. ANINOASA, jud. Muscel, metoh al Mitropoliei Ţării Româneşti

– PUROINICA: moşie

– TEŢCOIU: moşie

– TOMŞANI, cătunul MĂRUNŢIŞU: moşie

2. ANTIM, Bucureşti, metoh al Episcopiei Argeşului

– SCHEIU: moşie

3. BUNEA, jud. Dâmboviţa, metoh al Mitropoliei Ţării Româneşti

– VULCANA DE JOS: moşioară; pădure; doi munţi în plaiul Ialomiţa

4. BUTOIU, jud. Dâmboviţa, mănăstire închinată mănăstirii Sf. Ştefan de la Meteora (Grecia):

– BUTOIU: moşia dinprejurul mănăstirii; pădure; făcău de moară pe apa Potopului

– VALEA MARE: vie; moşie

5. CĂLDĂRUŞENI, jud. Ilfov, mănăstire neînchinată

– FIENI: moşioară (livezi de fân)

6. CĂSCIOARELE, jud. Vlaşca, mănăstire închinată mănăstirii Panthocrator de la Muntele Athos

– CĂSCIOARELE: sfoară de moşie ce trece din jud. Vlaşca în jud. Dâmboviţa; pod pe apa Argeşului; cârciumă la capul podului de peste râul Argeş cu „băcănioara" ei.

7. CÂMPULUNG, jud. Muscel, mănăstire neînchinată

– CREŢULEŞTI: moşie; făcău cu două roate pe apa Potopului la ODAIA TURCULUI

– MĂTĂSARU: moşie

8. COBIA, jud. Dâmboviţa, metoh al mănăstirii Sf. Pantelimon

– COBIA: moşie; pădure; făcău cu două roţi pe apa Cobii; vie lucrătoare.

9. COLŢEA, Bucureşti, mănăstire, spital

– COBIA: moşie

10. DEALU, jud. Dâmboviţa, mănăstire neînchinată

– BĂJEŞTI: moşie

– CĂLUGĂRENI (MAHALAUA DE JOS): moşie

– COLIBAŞI: moşie; pădure

– DELEANUL: munte

– FEŢELE ANINOASII: moşie

– GLODENI: moşie; pădure

– LUCĂCILA: munte

– MAHALAUA DE SUS: moşie

– OCNIŢA: moşie; pădure

– PODU RIZII: moşie; moară stricată pe apa Dâmboviţei; o casă unde locuieşte economul; o cârciumă.

– RĂZVADU DE JOS: moşie; pădure măruntă

– TÂRGOVIŞTE: case cu locul lor şi pivniţă; moară cu două roţi pe Ialomiţa; un loc de prăvălie în Târgul din Lăuntru; un loc de casă în mahalaua Biserica Roşie dat cu legat pentru o oca de ceară.

– TEIŞ: moşie; pădure măruntă

– VALEA LUNGĂ DE SUS: moşie; pădure; două făcăuri pe apa Cricovului date în arendă

– VÂNTURIŞUL: munte

– VIFORÂTA: moşie

11. DOMNIŢA BĂLAŞA, Bucureşti, biserică

– BRANIŞTEA: moşie

– CROVU: moşie

– MOARA: moşie

– SĂVEŞTI: moşie

12. FUSEA, jud. Dâmboviţa, schit, metoh al Mitropoliei Ţării Româneşti

– GURA VULCANII: moşie; pădure

13. GĂISENI, jud. Dâmboviţa, metoh al mănăstirii Sf. Pantelimon

– GĂISENI: moşia dimprejurul metohului; pădure; cârciumă în drumul cel mare; făcău de moară pe Răstoaca

– GHINEŞTI: moşie

– POIANA LUNGĂ DE JOS: moşie

– SECĂTURILE: sfoară de moşie; cârciumă

– TÂRGOVIŞTE: vie în DEALUL TÂRGOVIŞTEI

14. GLAVACIOC, jud. Vlaşca, mănăstire neînchinată

– VULCANA DE JOS (FĂGEŢELU): moşie; pădure măruntă

15. GORGOTA, (GOLGOTA), jud. Dâmboviţa, mănăstire închinată la Metheora

– GORGOTA, plasa Cobia: moşie

– GORGOTA (CĂRBUNARI şi BLEAJU), plasa Dealului; moşie

– GORGOTA şi POTIGRAFU, plasa Ialomiţa: moşie

– TÂRGOVIŞTE: moară cu două roţi pe Ialomiţa; casă şi cârciumă alături de moară.

– VALEA LUNGĂ DE SUS: moşie

16. MĂRCUŢA, jud. Ilfov, mănăstire neînchinată

– NISIPURILE: moşie, moară cu trei roţi pe Ialomiţa

– CRIVINA: moşioară alături de moşia or. Târgovişte

17. MĂRGINENI (MĂRGINEANCA), jud. Prahova, mănăstire închinată la Muntele Sinai

– CĂPRIORU cu satele GHEBOIENI şi TĂTĂRANI: moşie

– FIENI şi BĂDENI: sfoară de moşie

– PIETRARI: moşioară în devălmăşie cu moşnenii

– RĂZVADU DE JOS: moşie; pădure; moară pe Ialomiţa dată cu embatic

18. MIHAI VODĂ, Bucureşti, mănăstire închinată la mănăstirea Simonopetru

– SOCETU: moşie cu o sfoară la VĂLENI

– TÂRGOVIŞTE: case date cu chirie

– VĂLENI, plasa Ialomiţa: moşie

19. MISLEA, jud. Prahova, mănăstire închinată mănăstirii Ton Patheron de la Ioanina

– GURA OCNIŢII: moşie; pădure; moară cu patru roţi pe Ialomiţa

– MISLEA: moşie; pădure; făcău cu două roţi pe apa Cobii

– TINOSUL: moşie

20. MITROPOLIA ŢĂRII ROMÂNEŞTI, Bucureşti

– BĂJEŞTI: moşie

– BĂNEŞTI: moşie

– PĂTROAIA: moşie

– SĂTENI: moşie; pădure; moară pe Ialomiţa

21. MITROPOLIA DIN TÂRGOVIŞTE, jud. Dâmboviţa, metoh al Mitropoliei Ţării Româneşti

– ADÂNCA (ADÂNCATA): moşie

– ANINOASA: moşie cu pădure măruntă

– BOLOVANI: moşie

– CUCUTENI şi BĂDENI: moşioară; pădure

– GURA VULCANII: moşie; pădure; vad de moară pe Ialomiţa

– LUCIENI PĂMÂNTENI: moşie

– LUCIENI UNGURENI: moşie

– PÂRVULEŞTI: moşie

– PODU BĂRBIERULUI: moşie

– PRIBOIU şi VOINEŞTI: moşie

– PUCIOASA: moşie

– SĂCUIENI: moşie; pădure; moară pe apa Ialomiţei

– ŞUŢA SEACĂ: moşie

– VOINEŞTI: moşioară; pădure
– VULCANA DE JOS: moşioară
22. NUCET, jud. Dâmboviţa, mănăstire închinată mănăstirii Duşcu de la Tricala, din eparhia Larisa (Grecia)
– GORGOTA: moşie
– GURA ŞUŢII: moşie
– MĂRCEŞTI: dijma de pe moşie
– NUCET: moşie; moară cu patru roţi pe Dâmboviţa
– RACOVIŢA şi HĂBENI: moşie
– SERDANU (BĂDEŞTI): moşie; pădure; două cârciumi şi o băcănioară
– TITU: moşie; pădure
23. PASĂREA, jud. Ilfov, schit, metoh al Mitropoliei Ţării Româneşti
– BĂSEŞTI: moşie
– TELEŞTI: moşie
– VALEA CASELOR: moşie
24. PÂRLITA, jud. Dâmboviţa, schit, metoh al mănăstirii Cotroceni
– PÂRLITA: moşie; vad de moară pe apa Cricovului
25. RADU VODĂ, Bucureşti, mănăstire închinată la mănăstirea Ivirul
– RĂZVADU DE JOS: moşie
– VOINEŞTI: moşioară
26. RÂNCACIOV, jud. Muscel, mănăstire neînchinată
– RANCACIOV: moşie
27. SĂRINDAR, Bucureşti, mănăstire închinată la mănăstirea Ton Patheron de la Ianina
– CORNĂŢELU: moşie în devălmăşie cu fostul mare vornic Nicolae Băleanu
– FRASINU: moşie; vad de moară pe apa Cricovului
– IBRIANU: moşie
28. SF. GHEORGHE NOU, Bucureşti, mănăstire închinată la Sf. Mormânt
– PIETRARI: moşioară
– PODU BĂRBIERULUI (PODU VORNICEŞTI): moşioară
– RĂZVADU DE JOS: moşie
29. SF. IOAN, Târgovişte, jud. Dâmboviţa, biserică
– RACOVIŢA: moşie sub epitropia hatmanului Nicolae Ghica
31. SF. NICOLAE, Târgovişte, jud. Dâmboviţa, metoh al mănăstirii Horezu
– TÂRGOVIŞTE: un loc dat cu embatic grădinarilor sârbi; un loc cu case şi prăvălie; un loc cu case dat cu legat lui Ioniţă Craioveanu pentru trei litre de făclii

32. SF. SAVA, Bucureşti, mănăstire închinată la Sf. Mormânt

– STĂNEŞTI: moşioară

33. STELEA, Târgovişte, jud. Dâmboviţa, metoh al mănăstirii Sf. Gheorghe Nou din Bucureşti, închinată la Sf. Mormânt

– BOGAŢI: o livadă de fân

– CAZACI: moşie

– GURA VĂII VOIEVODIEI: vie de opt pogoane

– LAZURI: o livadă de fân

– PIETRARI: o moşioară în devălmăşie cu moşnenii

– RĂZVADU DE SUS: o vie de două pogoane

– TÂRGOVIŞTE: case vechi lângă biserica Sf. Ioan; moşioară în câmpul oraşului; trei locuri între iazuri, pe unul aflându-se zalhanaua Tolii; un loc de han în Târgul din Lăuntru

– STELEANCANI, plan Bolontin: moşie

34. ŞCOALA GRECEASCĂ DE LA IANINA

– LUNGULEŢI: moşie (aşezământul mitropolitului Dositei Filitti)

35. VALEA (VĂLEANCA), jud. Muscel, mănăstire închinată la mănăstirea Gura de la Pogoniani

– IZVOARELE: moşie

– 36. VIFORÂTA, jud. Dâmboviţa, schit neînchinat[3]

– LĂCULEŢE: moşie

– VIFORÂTA: moşie

NOTE

1 Direcţia judeţeană Dâmboviţa a Arhivelor Naţionale, fond Prefectura judeţului Dâmboviţa, dos. 58/1832, f. 88-96; 159-180; 304-309.

2 Ioan C. Filitti: Arenda moşiilor în Muntenia la 1831 şi 1833, Atelierele grafice Socec et Co. S.A., Bucureşti, 1932.

3 La întocmirea acestei liste a fost consultată şi „Tabla de toate mănăstirile Ţării Româneşti, cele slobode şi închinate cu toate metoaşele şi schiturile lor precum şi de locurile la care sunt închinate mănăstirile cele ce se află supt această categorie şi în ce judeţ sau oraş sunt“ din lucrarea lui Alexandru Geanoglu Lestiodax: „Istoria bisericească“, Bucureşti, 1845, p.p. 453-466.